

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentarii Tres in Universam Aristotelis Philosophiam

Commentarius Secundus In Octo Libros Physicorum Aristotelis

Crespin, François

Bruxellæ, 1652

II. Quomodo Concursus, vel potiùs cursus Dei cum creaturis in Actu primo,
proxime præparetur, aut creaturæ applicetur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95369)

operatio virtutis increata, & creatæ, potentis operari, à qua denominatur actu operans.

RESOLUTIO III.

VI. **D**ico 3°. concursus Dei cum creaturis in actu secundo est duplex, unus immediatus, alter medius. ita omnes Theologi & Philosophi.

Immediatus est actio, quâ Deus immediate & proximè attingit & operatur effectum; medius verò, quâ remotè tantum, & mediante actione alterius causæ à se non manante attingit & operatur effectum; unde parens meus immediate, Adam mediâtè, ad generationem meam concurrat.

D V B I V M II.

Quomodo Concursus; vel potius cursus Dei cum Creaturis in actu primo, proximè preparatur, aut creaturæ applicetur.

VII. **N**odus hic (inquit P. Comptonus) semper visus est omnibus soluti difficillimus, qui proinde auctores in varias traxit sententias, quas fusius examinabimus in Theologia; ut tamen, quid mihi vero similis, aperiam, sit

RESOLUTIO.

VIII. **D**ico, Concursus Dei cum creaturis in actu primo proximo, aliud non est, quam Deus, sive Dei omnipotentia, & creatura, in eo statu à Deo liberè constituta, in quo proximè possit operari.

IX. Probatur, quia hoc ipso quod Deus creaturam in eo statu liberè constituit, in quo proximè possit operari, id ex hoc motivo facit, ut sit creaturæ omnipotentia ad proximè operandum applicata; atqui ut sic concursus suum in actu primo proximo creaturæ sufficientissimè applicat, haud secus quam amorem suum creaturæ sufficientissimè applicet, si gratiam in creatura sub hoc motivo ut sit creatura à se amata, producat, ergo, &c.

X. Confirmatur, hic modus explicandi Dei cum creaturis concursus in actu primo proximo est simplicissimus & clarissimus; alii autem difficiles & obsecuri, ergo, &c. Probatur assumptum pro 2^a parte: nonnulli eum hoc modo explicant, ut Deus dicat, *nolo impedire omnipotentiam meam quo minus producat hunc actum, &c.* sed (præterquam quod illi summam difficultatem patiantur, ut ostendant per quid nolitio ista positiva Dei, à volitione positiva quâ id vult impedire, ut positiva distinguatur, vel etiam, quod ipsis difficilis, per quid à non volitione, sive nolitione negativa, quâ id negativè non vult impedire, ut positiva distinguatur, nisi ad nostram explicationem recurrant) ille concursus est tantum permixtus, & potius volitio applicativa per modum removentis prohibens quam positivè applicans, hoc autem non sufficit; quia sicut Deus in actu secundo, non tantum omnia operatur per modum removentis prohibens, ita nec in actu primo; ut verò sit applicans positivè, aliud necessariò requiritur. Alii verò hoc modo, *volo tecum concurrere ad hunc actum, si tu hunc actum elicias; vel ad alium, si alium elicias; nolo concurrere, si nullum elicias.* sed, præterquam quod hic modus pro secunda

parte distinctionis in difficultates præcedentis impingat; facit actionem creaturæ conditionatam, à Deo independentem, & concursus Dei in actu primo proximo à creatura dependentem, quæ sunt per absurdum; deinde illa explicatio reipsa, & in rigore veritatis, æquivaleret huic, *volo concurrere, si concurrat*; quia nisi Deus concurrat, non elicies; illa autem explicatio non est explicatio, sed ridicula implicatio. Thomistæ denique communius volunt explicationem illam fieri per decretum Dei ex se antecedenter absolute efficax; sed quoniam modus hic per hoc à Scholasticis præcipue impugnatur, quod videatur libertatem tollere, ob noverrima Pontificum decreta super sedeo; licet fortè periculum non sit de illis loqui in ordine ad actus naturales; quia præstat non loqui, quam male loquendi periculo, in rebus gravis momenti, sine necessitate exponi.

D, V B I V M III.

An Concursus Dei in actu secundo ad effectus causarum secundarum sit immediatus.

XI. **D**Væ circa hoc dubium referri possunt sententiæ: affirmativa una, negativa alia; pro negativa citatur ordinariè Durandus in 2. dist. 3. q. 25. & Disp. 32. q. 1^a. Origenes lib. 7. Periarchon. teste S. Thomâ lib. 3° contra gentes cap. 89. & sententiæ ejus suscitator Ludovicus à Dola Capucinus, qui pro illa citat Augustinum, Anselmum, & D. Thomam; à Scholasticis verò ex Ordine Minorum S. Francisci, Alensem, Bonaventuram, Scotum, Aureolum, Scotellum, Bonetum lib. 7. Theol. cap. 3. Palantherium; & ex aliis Hermacanum, Petrum Pomponacium, Reynierum de Pisis, & alios; sed maxime pro se citat Tridentinum sess. 6^a. canone 6°. his verbis, *si quis dixerit non esse in potestate hominis vias suas malas facere, sed mala opera, ita ut bona Deum operari non permittantur, sed etiam propriè & per se, adeo ut sit proprium ejus opus, non minus proditio Iude, quam vocatio Pauli; anathema sit.*

XII. Pro 1ª ejus ratione adferri potest, quod ex sententiâ affirmativâ Melancton & alii hæretici intulerunt proditorem Iude, & sic de omnibus aliis peccatis, esse proprium opus Dei, non minus, quam vocacionem Pauli: Pro secunda verò, quod sit contra sanctitatem Dei concurrere immediatè ad odium sui, & cætera peccata: quia hoc dato (ut fuscè probat) difficulter ostenditur, quomodo non sit peccator, causa & author peccati.

XIII. Tutior tamen & majoris autoritatis ac veritatis est affirmativâ. quod tutior patet; quia S. Thomas in 2um dist. 37. q. 2. art. 2°. docet, negativam esse proximam duobus erroribus, nempe quod sint duo prima principia; unum bonorum, alterum malorum; & Deus non sit causa Universalis. Capreolus in 4. dist. 12. q. 1. ad 1um. esse doctrinam Pelagii. Albertus Magnus in 2um dist. 35. art. 70. à multis modernorum vocari hæreticam. Suarez lib. 10. de Concursu Dei cap. 4°. n. 2. ab omnibus probatis Theologis non solum reprehendi; sed etiam ut errorem in fide rejici. Vasquez 1. 2. Disp. 129. cap. 3. n. 8. erroris nomine ab omnibus scholasticis jam diu esse rejectam, quod verò majoris veritatis; præterquam quod S. Bonavent. in 2um dist. 37. art. 1. q. 1. dicat affirmativam absque omni ambiguitate esse tenen-